

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

10 iunie 2014

mun.Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componență:

Președinte - Elena Covalenco,

Judecători - Ion Guzun, Liliana Catan, Constantin Alerguș, Iurie Bejenaru,

a judecat, fără citarea părților, recursurile ordinare declarate împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 05 februarie 2014 de procurorul în Procuratura de nivelul Curții de Apel Bălți, Andrei Formusatii și de avocatul Mariș Marcela în numele inculpatului

Grădinaru Andrei Serghei, născut la 19 septembrie 1987, originar și domiciliat în mun.Bălți, str.Lăpușneanu 6 ap.2.

Termenul examinării cauzei:

1. 22.11.2010 - 26.09.2011- prima instanță;
2. 15.12.2011 - 12.07.2012; 12.03.2013 - 05.02.2014
- instanța de apel,
3. 18.10.2012 - 05.02.2013; 24.04.2014 - 10.06.2014
- instanța de recurs.

Procedura prevăzută de art.431 alin.(1) pct.1¹) Cod de procedură penală legal executată.

Colegiul penal lărgit asupra recursurilor,

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Bălți din 26 septembrie 2011, procesul penal de învinuire a lui Grădinaru Andrei în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art.188 alin.(2) lit.f) Cod penal a fost încetat, cu atragerea acestuia la răspundere contravențională în baza art.78 alin.(1) Cod contravențional.

A fost încetată procedura cu privire la aplicarea sancțiunii contravenționale pe art.78 alin.(1) Cod contravențional în privința lui Grădinaru Andrei în legătură cu expirarea termenului de prescripție.

Acțiunea civilă a părții vătămate Oleg Tomuz a fost admisă în principiu, urmînd ca asupra cuantumului prejudiciului să se expună instanța în ordinea procedurii civile.

2. De către organul de urmărire penală, Grădinaru Andrei a fost învinuit pentru faptul că el, la 03 iulie 2010, în jurul orei 23.00, aflîndu-se pe str.Conev, mun.Bălți, lîngă clubul de biliard „Svoiac”, urmărind scopul sustragerii bunurilor altei persoane, l-a atacat pe cet.Tomuz Oleg, aplicînd în privința acestuia violența periculoasă pentru viața și sănătatea acestuia, manifestată prin aplicarea unei lovituri cu pumnul în regiunea feței, în urma căreia cet.Tomuz Oleg a căzut jos, lovindu-se cu capul de asfalt, iar Grădinaru Andrei continuîndu-și acțiunile violente, i-a mai aplicat o lovitură cu piciorul în regiunea feței, sustrăgîndu-i de la degetul inelar al mîinii drepte un inel de aur la prețul de 9350 lei, după care, nereacționînd la cerințele lui Tomuz Oleg de a-i

înapoia inelul, i-a mai aplicat o lovitură cu pumnul în regiunea feței, cauzându-i părții vătămate, conform raportului de expertiză medico-legală nr.272/ D din 24 august 2010, leziuni corporale ușoare și o daună materială considerabilă în mărime de 9350 lei.

3. Sentința a fost atacată cu apel de către procuror, care a solicitat casarea acesteia, rejudecarea cauzei, cu pronunțarea unei noi hotărâri, prin care inculpatul să fie recunoscut vinovat în baza art.188 alin.(2) lit.f) Cod penal, pe motiv că instanța nu a apreciat la justa valoare probele prezentate de partea acuzării, ignorându-le, astfel adoptând o sentința neîntemeiată.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 12 iulie 2012, a fost respins, apelul procurorului, ca depus peste termen, pe motiv că despre redactarea și semnarea sentinței, procurorul a fost informat la 17 octombrie 2011, dar a depus apel abia la 13 decembrie 2012, cu depășirea termenului prevăzut de art.402 alin.(1) Cod de procedură penală.

5. Nefiind de acord cu hotărârea nominalizată, a declarat recurs ordinar procurorul care, invocând ca temei de recurs art.427 alin.(1) pct.6) Cod de procedură penală, a solicitat, casarea acesteia, cu remiterea cauzei la rejudecare, pe motiv că instanța de apel neîntemeiat a respins apelul ca tardiv, deoarece, reieșind din prevederile art.399 alin.(2) Cod de procedură penală, în cazul când la materialele cauzei exista solicitarea procurorului de expediere a copieii sentinței redactate, termenul de declarare a apelului de 15 zile, conform art.402 alin.(1) Cod de procedură penală, pentru procurorul care a susținut acuzarea în cauza dată, curge de la data de 29 noiembrie 2011, astfel apelul a fost depus în termen.

6. Prin decizia Colegiului penal al Curții Supreme de Justiție din 05 februarie 2013, recursul procurorului a fost admis, casată decizia instanței de apel și dispusă rejudecarea cauzei în aceeași instanță, pe motiv că instanța de apel incorect a constatat că termenul de declarare a apelului urmează a fi calculat din 17 octombrie 2011, când procurorul a fost înștiințat prin scrisoarea nr.17668 despre redactarea sentinței integrale, deoarece la materialele cauzei există interpelarea procurorului nr.13436 din 07 octombrie 2011, anterioară datei de 17 octombrie 2011, prin care a solicitat expedierea în adresa Procuraturii a sentinței redactate.

7. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 05 februarie 2014, a fost admis apelul procurorului, casată sentința și pronunțată o nouă hotărâre, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care Gărdinaru Andrei a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art.187 alin.(2) lit.e), f) Cod penal la 4 ani închisoare, fără amendă. În temeiul art.90 Cod penal, s-a dispus suspendarea executării pedepsei pe un termen de probă de 2 ani.

În partea acțiunii civile, s-a menținut dispozițiile primei instanțe.

7.1. Pentru pronunțarea hotărârii date instanța de apel a constatat că Grădinaru Andrei, la 03 iulie 2010, în jurul orei 23.00, aflându-se pe str.Conev, mun.Bălți, lângă clubul de biliard „Svoiac”, urmărind scopul sustragerii a bunurilor altei persoane, a aplicat față de cet.Tomuz Oleg violența periculoasă pentru viața și sănătatea acestuia, manifestată prin aplicarea unei lovituri cu pumnul în regiunea feței, în urma căreia ultimul a căzut jos, lovindu-se cu capul de asfalt, iar Grădinaru Andrei, continuându-și acțiunile violente, i-a mai aplicat acestuia o lovitură cu piciorul în regiunea feței, după care i-a sustras deschis, de la degetul inelar al mâinii drepte, un inel de aur la prețul de 9350 lei, după care, nereacționând la cerințele lui Tomuz Oleg de a-i înapoia inelul, i-a mai aplicat o lovitură cu pumnul în regiunea feței cauzându-i, conform raportului de expertiză medico-legală nr.272/D din 24 august 2010, leziuni corporale

ușoare și o daună materială considerabilă în mărime de 9350 lei.

Instanța de apel și-a motivat soluția prin faptul că, verificând probele cauzei, și anume declarațiile părții vătămate O.Tomuz, care indică direct la inculpat, ca autorul infracțiunii, deoarece în urma loviturii ce i-a fost aplicată de acesta, dînsul a căzut jos la pămînt, moment în care inculpatul i-a sustras inelul de aur, a martorilor V.Nagoreanshii, A.Zaporojan, V.Timoșco, G.Bodolina, P.Strungari, care unanim au relatat că între A.Grădinaru și O.Tomuz a avut loc un conflict, că inculpatul i-a aplicat lovituri, însă nu au văzut ca acesta să se fi aplecat asupra părții vătămate și să-i fi sustras inelul de aur, precum și probele scrise - raportul de expertiză medico-legală nr.272/D din 24.08.2010, procesele-verbale de recunoaștere a persoanei, prin care V.Nagoreanshii și O.Tomuz îl recunosc pe A.Grădinaru ca persoană ce a aplicat lovituri, și apreciindu-le sub aspectul pertinentei, concludenței, utilității și veridicității, a ajuns la concluzia că acestea confirmă vinovăția inculpatului, însă acțiunile lui, ținînd seama de recomandarea Curții Supreme de Justiție nr.51 „Cu privire la aplicarea semnului calificativ al art.188 alin.(1) Cod penal”, corect urmează a fi încadrate în baza art.187 alin.(2) lite), f) Cod penal, și, prin urmare, este greșită concluzia primei instanțe de încetare a procesului penal, din motiv că fapta constituie o contravenție prevăzută de art.78 alin.(1) Cod contravențional.

La fel, instanța de apel a considerat că delarațiile martorilor, care nu indică direct că anume inculpatul ar fi sustras inelul părții vătămate, dar au declarat că în momentul cînd O.Tomuz și-a revenit, dînsul a spus că și-a pierdut inelul de aur, confirmă veridicitatea declarațiilor date de către partea vătămată, iar reieșind din faptul că conflictul între părți a avut în timpul nopții și la o anumită distanță de martorii oculari, aceștea nici nu puteau vedea momentul sustragerii inelului.

La stabilirea pedepsei, instanța de apel, ținînd cont de prevederile art.7, 61, 75 Cod penal, de persoana inculpatului, care se caracterizează pozitiv, anterior nu a fost tras la răspundere penală, a considerat posibilă aplicarea unei pedepse în limita sancțiunii art.187 alin.(2) Cod penal, cu aplicarea art.78 Cod penal, considerînd-o corespunzătoare faptei comise și care își va atinge scopul pedepsei penale.

Instanța reținînd atitudinea părții vătămate, care a solicitat ca inculpatul să nu fie pedepsit aspru, a considerat oportun de a aplica în privința acestuia dispozițiile art.90 Cod penal. Totodată, instanța de apel a considerat întemeiată soluția primei instanțe referitor la acțiunea civilă, pe care a admis-o în principiu, urmînd ca asupra despăgubirilor să se expună instanța în ordinea procedurii civile.

8. Împotriva deciziei instanței de apel au declarat recursuri ordinare procurorul A.Formusatii și avocatul M.Mariț în numele inculpatului, solicitînd:

- procurorul care, invocînd prevederile art.427 alin.(1) pct.12) Cod de procedură penală, casarea acesteia și remiterea cauzei la rejudecare în aceeași instanță, pe motiv că instanța de apel incorect a reîncadrat acțiunile inculpatului din prevederile art.188 alin.(2) lit.f) în cele ale art.187 alin.(2) lit.e), f) Cod penal, aceasta contravine prevederilor art.394 alin.(1) Cod de procedură penală, cît și hotărîrii Plenului Curții Supreme de Justiție nr.23 “Cu privire la practica judiciară în procesele penale despre sustragerea bunurilor”;

- avocatul în numele inculpatului care, invocînd prevederile art.427 alin.(1) pct.12) Cod de procedură penală, casarea acesteia cu menținerea sentinței, invocînd că instanța nu a luat în considerație explicațiile părții vătămate date în prima instanță, unde a relatat că nu cunoaște cu certitudine dacă avea sau nu pe mîna în seara de 03.07.2010

inelul de aur pe care l-a declarat ca sustras și că în instanță dînsul nu a fost de acord cu apelul procurorului, neavînd careva pretenții materiale sau morale față de inculpat și nu a dorit ca acesta să fie tras la răspundere penală, precum și declarațiile martorilor, pe care le-a pus la baza vinovăției inculpatului, care au declarat că nu au văzut ca acesta să fi sustras inelul de la partea vătămată, sau să-i aplicat multiple lovituri, probe care urmau a fi interpretate în favoarea inculpatului.

9. Judecînd recursurile ordinare în raport cu materialele cauzei și motivele invocate, ținînd cont de opinia procurorului expusă în referință, Colegiul penal consideră că recursul procurorului urmează a fi respins, iar a avocatului în numele inculpatului urmează a fi admis, din următoarele considerente.

Potrivit art.427 alin.(1) Cod de procedură penală, hotărîrile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel în cazurile stipulate în acest articol.

După cum rezultă din materialele cauzei, prima instanță, verificînd și apreciind probele administrate în cauză, cu respectarea prevederilor art.26, 27, 99-101 Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității, iar în ansamblu - din punct de vedere al colaborării lor, și anume declarațiile:

- inculpatului A.Grădinaru, care a explicat că i-a aplicat părții vătămate doar o singură lovitură cu pumnul în față, după care a pleca de la locul infracțiunii, nu s-a aplecat către pătimit și nu a sustras inelul, iar despre dispariția acestuia a auzit de la colaboratorii de poliție;

- părții vătămate O.Tomuz, care a lămurit că aflîndu-se lîngă clubul "Svoiac", între el și inculpat s-a iscat un conflict, acesta i-a aplicat o lovitură în regiunea nasului, de la care a căzut jos, apoi ridicîndu-se, a fost lovit de inculpat în frunte, în momentul cînd dînsul a căzut jos, A.Grădinaru i-a sustras inelul de pe degetul inelar, după care a mai fost lovit o dată cu piciorul în regiunea feței;

- martorului T.Tomuz, care a declarat că este mama părții vătămate, și că într-adevăr feciorul său avea un inel de aur, iar din spusele acestuia cunoaște că dînsul a fost lovit de A.Grădinaru, care i-a sustras inelul;

- martorului V.Nagoreaschii, care a relatat că a văzut cum inculpatul l-a lovit pe O.Tomuz cu pumnul în față și acesta a căzut jos, cineva s-a apropiat de el și a încercat să-l ajute, nu a văzut ca cineva să caute partea vătămată prin buzunare, la fel nu a văzut ca A.Grădinaru să scoată inelul de pe mîna părții vătămate, nu a văzut ca inculpatul să se aplece de asupra acestuia, însă a văzut că inculpatul, imediat după aplicarea loviturii, s-a dat într-o parte, iar cînd el s-a apropiat de O.Tomuz, acesta nu i-a spus nimic despre inel, despre dispariția acestuia a aflat doar cînd partea vătămată se afla în ambulanță;

- martorilor A.Zaporojan, S.Scalițchi, V.Timoșco, care au explicat că nici unul din ei după ce inculpatul i-a aplicat o lovitură lui O.Tomuz, nu au văzut ca acesta să se fi aplecat asupra părții vătămate și să-i fi sustras inelul de pe deget, dimpotrivă au văzut că după ce A.Grădinaru i-a aplicat lovitura și partea vătămată a căzut jos, inculpatul îndată s-a dat într-o parte;

- raportul de expertiză medico-legală nr.272/D din 23.08.2010, conform căruia O.Tomuz s-a ales cu vătămări corporale ușoare.

Astfel, reținînd aceste probe, prima instanță a ajuns la concluzia că inculpatul A.Grădinaru nu a comis fapta cu scopul sustragerii bunurilor altei persoane, însoțită de violență periculoasă pentru viața sau sănătatea persoanei agresate, cu cauzarea de daune în proporții considerabile, dar a săvîrșit contravenția administrativă prevăzută de art.78

alin.(1) Cod contravențional, încetînd procedura contravențională în legătură cu expirarea termenului de prescripție.

Declarațiile susmenționate a martorilor necointeresați în cauză, prima instanță le-a apreciat ca corespunzătoare circumstanțelor de fapt și care confirmă nevinovăția lui A.Grădinaru în comiterea infracțiunii de tîlhărie, iar declarațiile părții vătămate O.Tomuz, referitor la faptul că inculpatul i-ar fi sustras inelul, ca necorespunzătoare, neconfirmîndu-se prin alte probe.

Instanța de apel casînd sentința, și recunoscîndu-l vinovat pe A.Grădinaru de săvîrșirea infracțiunii de jaf prevăzută la art.187 alin.(2) lit.e), f) Cod penal, la baza soluției a pus doar declarațiile părții vătămate O.Tomuz, care a explicat că după ce a fost lovit de către inculpat și a căzut jos, acesta i-a sustras inelul de pe deget.

Trăgînd o atare concluzie de vinovăție a lui A.Grădinaru, instanța de apel însă, a neglijat și nu a supus verificării și aprecierii în ansamblu depozițiile inculpatului A.Grădinaru, care ca probă au aceeași putere ca și a părții vătămate. Mai mult că martorii V.Nagoreaschii, A.Zaporojan și S.Scalițchi au relatat instanței că au văzut că inculpatul a lovit partea vătămată și nu au văzut ca acesta să-i fi sustras inelul ultimului, deoarece după ce i-a aplicat părții vătămate lovitura, acesta îndată s-a ferit într-o parte, iar despre dispariția inelului dînșii au aflat doar cînd O.Tomuz s-a urcat în ambulanță.

Astfel că, analizînd probele date, Colegiul penal constată că în acțiunile inculpatului nu s-au stabilit careva elemente ale infracțiunii de jaf, pentru care a fost condamnat de instanța de apel, cît și de tîlhărie sub care acesta a fost pus sub învinuire, deoarece conflictul între partea vătămată și inculpat a avut loc în prezența mai multor persoane și care nu a durat mult timp, nu a fost precedat de un scop definit de sustragere a bunului părții vătămate.

În sensul dispoziției art.188 Cod penal, prin “atac” se înțelege acțiunile agresive ale făptuitorului care urmărește scopul sustragerii averii persoanei agresate și care sînt însoțite de violență periculoasă pentru viața sau sănătatea acestuia ori amenințarea cu aplicarea unei asemenea violențe.

Astfel, în cauza dată lipsește latura subiectivă a infracțiunii de tîlhărie și de jaf, care se caracterizează prin comiterea cu “*intenție directă*” a infracțiunii, bazată pe motiv de profit, deoarece acțiunile violente a inculpatului nu au fost însoțite de sustragerea de bunuri, adică a inelului de aur a victimei.

Însăși din declarațiile părții vătămate rezultă că conflictul a apărut spontan din cauza neînțelegerilor personale ale acestuia cu inculpatul. Declarații analogice au fost date și de către martorul V.Nagoreanschii, iar martorii V.Timoșco, S.Scalițchi, au lămurit că inițiatorul conflictului a fost partea vătămată, care se afla în stare de ebrietate și nimeni din ei nu a declarat că inculpatul ar fi înaintat careva cerințe de a-i fi transmise bunuri sau că acesta ar fi sustras de la partea vătămată careva bunuri, inclusiv inelul din aur.

Sub acest aspect, Colegiul penal apreciază concluziile primei instanțe privind lipsa în acțiunile inculpatului A.Grădinaru a elementelor infracțiunii de tîlhărie juste, iar privind vinovăția lui, cît și încadrarea faptei în baza art.78 alin.(1) Cod contravențional drept unele corecte și legale, ce se bazează pe cumulul de probe administrate, amplu analizate și just apreciate. Totodată, Colegiul constată că concluziile instanței de apel referitor la prezența în acțiunile inculpatului a elementelor infracțiunii prevăzute de art.187 Cod penal, sînt incorecte și neîntemeiate.

Astfel, reieșind din circumstanțele constatate în cauză, Colegiul penal consideră că instanța de apel greșit a admis apelul procurorului, pronunțînd o nouă hotărîre de

condamnare a lui A.Grădinaru.

Potrivit art.427 pct.8) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de această instanță în cazul când fapta persoanei nu întrunește elementele infracțiunii.

Conform art.435 alin.(1) pct.2) lit.a) Cod de procedură penală, instanța de recurs, judecând recursul și stabilind prezența temeiului prevăzut de art.427 Cod de procedură penală, urmează să caseze hotărârea instanței de apel cu menținerea hotărârii primei instanțe.

Prin urmare, Colegiul conchide că eroarea comisă de instanța de apel urmează a fi corectată avînd în vedere că apelul neîntemeiat a fost admis, prin casarea deciziei instanței de apel, cu menținerea sentinței primei instanțe în privința lui A.Grădinaru.

Totodată, pe motivele susmenționate, Colegiul penal consideră că recursul procurorului urmează a fi respins, iar recursul avocatului în numele inculpatului este întemeiat și urmează a fi admis.

10. În conformitate cu prevederile art.434, 435 alin.(1) pct.2) lit.a) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție

DECIDE:

Respinge, ca inadmisibil, recursul ordinar declarat de procurorul în Procuratura de nivelul Curții de Apel Bălți, Andrei Formusatii împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 05 februarie 2014.

Admite recursul ordinar declarat de avocatul Mariș Marcela în numele inculpatului Grădinaru Andrei, casează total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 05 februarie 2014 în cauza penală în privința lui Grădinaru Andrei, cu menținerea sentinței Judecătoriei Bălți din 26 septembrie 2011.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la 08 iulie 2014.

Președinte

Elena Covalenco

Judecători

Liliana Catan

Ion Guzun

Constantin Alerguș

Iurie Bejenaru

Copia corespunde originalului:

Judecător

Elena Covalenco